

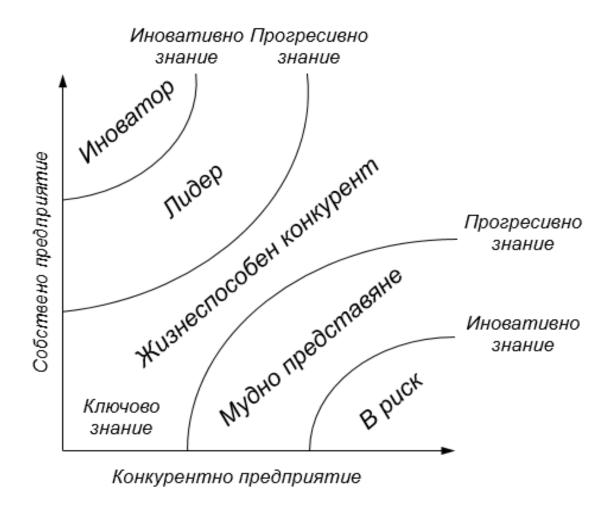
Бариери пред иновациите

гл. ас. д-р Димчо Димов, 21.10.2020 г.

Същността на предприятието в съвременната икономика е способността му да създава, трансферира, интегрира, защитава и използва знанието [8].

Въз основа на създаденото ново и/или адаптирано съществуващо знание и ноу-хау в предприятията се осъществява иновационна дейност, резултатът от която е иновационен продукт под формата на нови или значително подобрени продукти, услуги и процеси [3, 4, 5].

Иновативните предприятия имат ключова роля и значение за растежа и развитието на икономиката, основана на знанието

Фиг. 1. Стратегическа рамка за картографиране на знанието, [9]

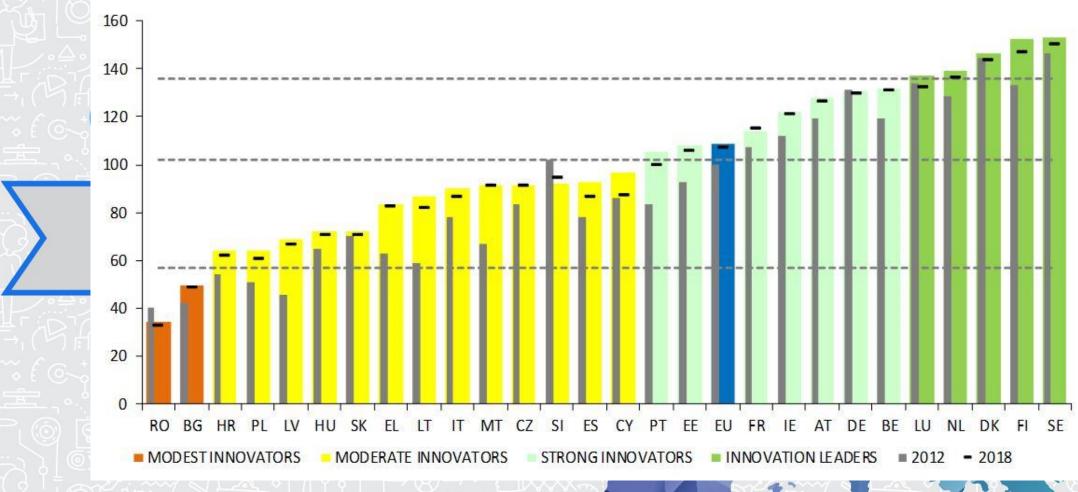
BULGARIA

37

Output rank 30		Input rank	Income	Region		Population (mn)		n) GDP, PPP\$	GDP per capita, PPP\$	GII 2019 rank	
		45	Upper middle	EUR	EUR		7.0	171.2	21,472.2	40	
			s	core/Value	Rank				Sc	ore/Value	Rank
1	INSTITU	JTIONS		69.1	48		③	BUSINESS SOPHIS	STICATION	34.3	40
1.1	Political	environment		60.7	56		5.1	Knowledge workers		43.4	39
1.1.1			stability*		70		5.1.1 H	(nowledge-intensive e	employment, %	31.6	43
1.1.2			ss*		56		5.1.2 F	Firms offering formal tr	aining, %	42.7	24
							5.1.3	GERD performed by bi	usiness, % GDP	0.5	37
1.2	Regulato	ory environmen	t	75.1	37	•	5.1.4	GERD financed by bus	iness, %	43.2	39
.2.1	Regulato	ry quality*		57.0	43	•	5.1.5 F	emales employed w/a	advanced degrees, %	19.1	32
.2.2	Rule of la	w*		45.9	65						
.2.3	Cost of re	edundancy disn	nissal, salary weeks	8.6	16	•	5.2	nnovation linkages		26.9	40
									earch collaboration†	42.3	63
.3	Business	environment		71.6	64				pment*	52.8	41
.3.1	Ease of s	starting a busine	SS*	85.4	86	0			oad, % GDP	0.2	14 (
.3.2	Ease of r	esolving insolve	ency*	57.8	56				eals/bn PPP\$ GDP	0.0	80 0
							5.2.5	Patent families 2+ offic	es/bn PPP\$ GDP	0.2	48
#15	HUMAN	CAPITAL &	RESEARCH	31.0	64		5.3 I	Knowledge absorptio	n	32.7	49
									syments, % total trade	0.5	64
2.1					73				otal trade	7.1	74
2.1.1	Expendit	ure on educatio	n, % GDP	4.1	70		5.3.3	CT services imports, 9	6 total trade	1.1	68
2.1.2	Governme	ent funding/pupil	, secondary, % GDP/cap	<u>21.8</u>	38			DI net inflows, % GDP		2.7	62
2.1.3			/ears		62		5.3.5	Research talent, % in b	usiness enterprise	48.5	26
2.1.4			naths, & science		50	0					
2.1.5	Pupil-tead	cher ratio, seco	ndary	12.6	58		<u> </u>				
							<u>™</u> н	(NOWLEDGE & TEC	HNOLOGY OUTPUTS	34.5	29
2.2					54						
2.2.1			oss		26	•					50
2.2.2			engineering, %		70	O			PP\$ GDP	1.3	57
2.2.3	Tertiary in	nbound mobility	/, %	5.5	40				bn PPP\$ GDP		43
									1/bn PPP\$ GDP		13 (
2.3			nt (R&D)		51				rticles/bn PPP\$ GDP		51
2.3.1			p		37	•	6.1.5	Citable documents H-i	ndex	15.9	52
2.3.2		•	&D, % GDP		48						
2.3.3			g. exp. top 3, mn \$US			0 \$					7
2.3.4	QS unive	ersity ranking, av	erage score top 3*	5.0	68			Growth rate of PPP\$ G	DP/worker, %	2.6	35
							622	Manual Inc 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 - 1 -	- 4E C4	10.1	4.4

EUROPEAN INNOVATION SCOREBOARD 2020

European Commission

Статистически данни

Бизнес статистика

Бизнес наблюдения

Бизнес регистър

Външна търговия

Годишна бизнес статистика

Инвестиции

Краткосрочна бизнес статистика

НИРД, иновации и информационно общество

Информационно общество

НИРД и иновации

Научноизследователска и развойна дейност (НИРД)

Бюджетни разходи за научноизследователска и развойна дейност (НИРД)

Иновационна дейност

Дял на иновационно активните предприятия от общия брой предприятия

Дял на предприятията, реализирали нови или усъвършенствани продукти, нови за пазара,

Статистически данни > Бизнес статистика > НИРД, иновации и информационно общество > НИРД и иновации > Иновационна дейност >

Дял на иновационно активните предприятия от общия брой предприятия

За данни от предходни години използвайте ИС Инфостат

Данни

Метаданни и методология

Доклади за качество

Прессъобщения

Публикации

ДЯЛ НА ИНОВАЦИОННО АКТИВНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ ОТ ОБЩИЯ БРОЙ ПРЕДПРИЯТИЯ

(Проценти)

	2018					
Икономически дейности (КИД - 2008) Групи по големина на предприятията според броя на заетите лица	Иновационно активни предприятия	Предприятия с продуктови иновации	Предприятия с бизнес процесови иновации			
Общо	30.1	18.4	20.8			
Индустрия ¹	35.3	21.4	23.9			
Услуги ²	24.6	15.3	17.5			
10 - 49 заети лица	24.2	15.6	15.8			
50 - 249 заети лица	46.8	26.7	33.9			
250 и повече заети лица	76.1	40.2	65.0			

 $^{^{1}}$ Включва сектори В, С, D и Е.

² Включва сектори Н, J и K, и раздели 46, 71, 72 и 73.

Статистически данни

Бизнес статистика

Бизнес наблюдения

Бизнес регистър

Външна търговия

Годишна бизнес статистика

Инвестиции

Краткосрочна бизнес статистика

НИРД, иновации и информационно общество

Информационно общество

НИРД и иновации

Научноизследователска и развойна дейност (НИРД)

Бюджетни разходи за научноизследователска и развойна дейност (НИРД)

Иновационна дейност

Дял на иновационно активните предприятия от общия брой предприятия

Дял на предприятията, реализирали нови или усъвършенствани продукти, нови за пазара, Статистически данни > Бизнес статистика > НИРД, иновации и информационно общество > НИРД и иновации > Иновационна дейност >

Дял на предприятията, реализирали нови или усъвършенствани продукти, нови за пазара, от общия брой предприятия

За данни от предходни години използвайте ИС Инфостат

Данни

Метаданни и методология

Доклади за качество

Прессъобщения

Публикации

ДЯЛ НА ПРЕДПРИЯТИЯТА, РЕАЛИЗИРАЛИ НОВИ ИЛИ УСЪВЪРШЕНСТВАНИ ПРОДУКТИ, НОВИ ЗА ПАЗАРА, ОТ ОБЩИЯ БРОЙ ПРЕДПРИЯТИЯ

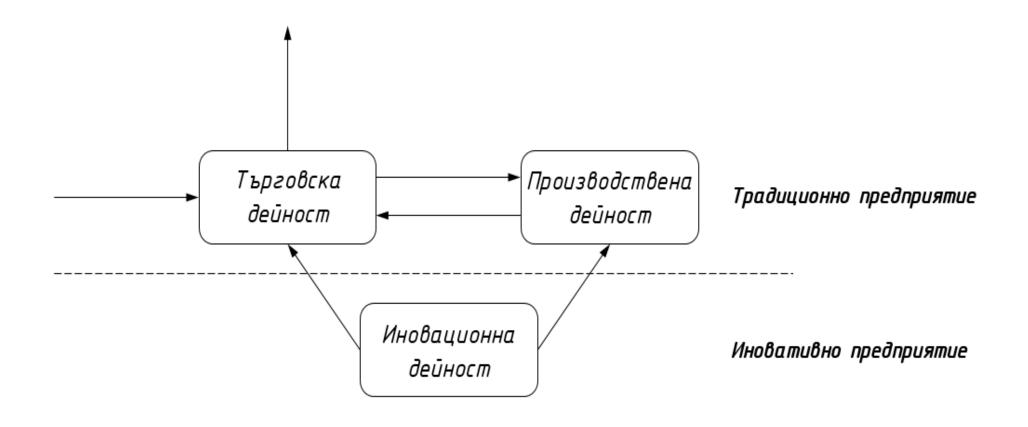
(Проценти) Икономически дейности (КИД - 2008) Групи по големина на предприятията според броя на заетите 2018 лица 9.5 Общо Индустрия¹ 10.2 Услуги² 8.7 10 - 49 заети лица 8.2 50 - 249 заети лица 12.8 250 и повече заети лица 21.0

 $^{^1}$ Включва сектори В, С, D и Е.

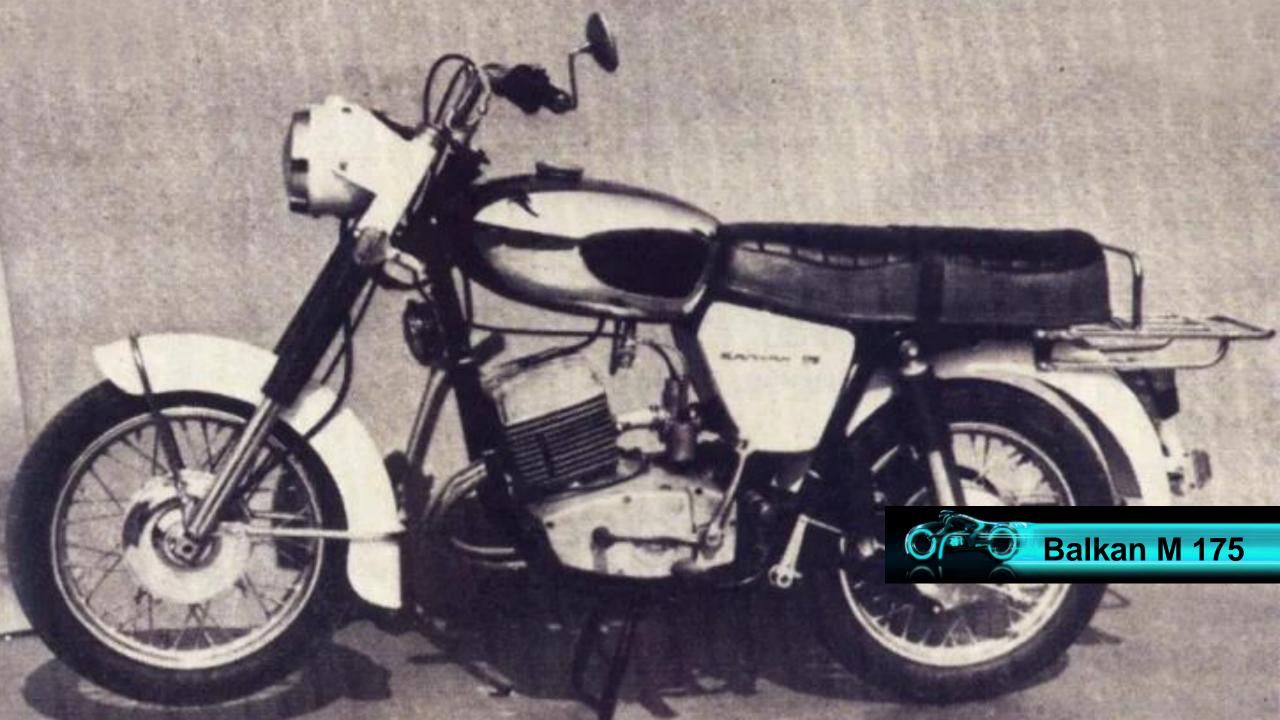
² Включва сектори Н, J и K, и раздели 46, 71, 72 и 73.

Фиг. 4. Адаптиран модел на дейностите на предприятието, [1]

BMW Motorrad VISION

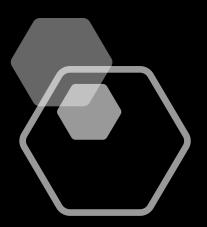

Иновативни предприятия са тези, които предоставят на пазара нови или значително усъвършенствани продукти и процеси, като тези продукти и процеси трябва да са нови за предприятията, но не е задължително да са нови за пазара [6, 7, 14].

• Иновативно предприятие е всяко предприятие, в което се извършва иновационна дейност и/или се прилагат резултатите от иновационната дейност, включително на външно предприятие [2].

Иновативни предприятия са всички предприятия, които са създали иновация през определен период от време [6, 7].

Иновативни предприятия са всички стопански организации, в които системно, целенасочено и планирано се търсят, създават, развиват и разпространяват иновации. Иновативните предприятия имат повишена НИРД и търсене на иновации, като в тях са заети преобладаващо висококвалифицирани специалисти със специфични професионално-квалификационни компетенции и опит [2].

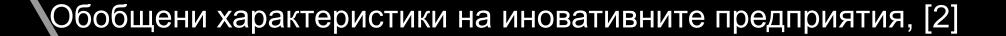

Характеристики на иновативните предприятия

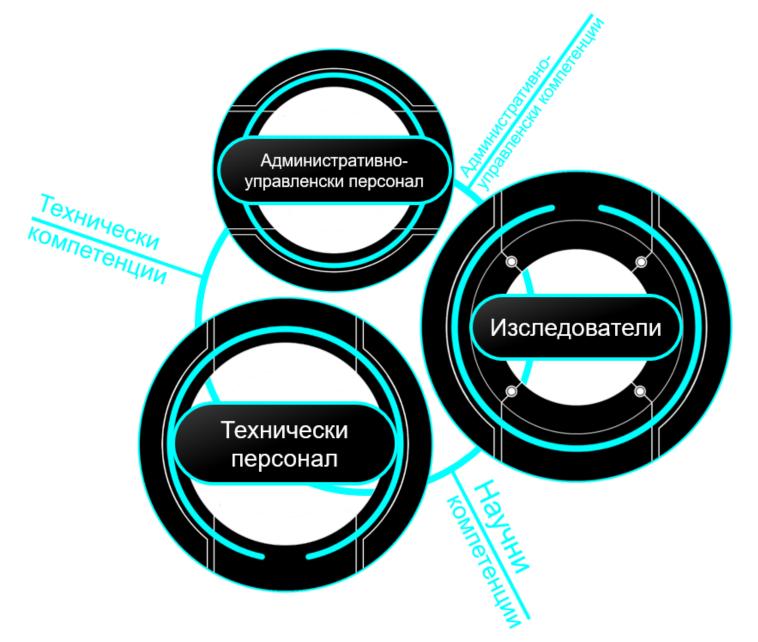
- инициативност за приемане на творчески концепции и стимулиране на иновациите;
- добре направлявано сътрудничество за споделяне на знания и информация;
- откриват и реализират идеи, независимо откъде произлизат в предприятието;
- гъвкавост с оглед на процесите и използването на човешките ресурси;
- стратегическо лидерство работа с ръководители, които притежават и предлагат стратегически виждания, подкрепени от мерки за насърчаване на иновационните идеи;
- иновативните предприятия по-трудно се поддават на отрицателното влияние на външните фактори и по-успешно мобилизират вътрешния си потенциал, с който да им противодействат;
- ръководството и сътрудниците имат предприемаческа ориентация и са готови да предприемат премерен риск [3].

Показатели, характеризиращи иновативните предприятия

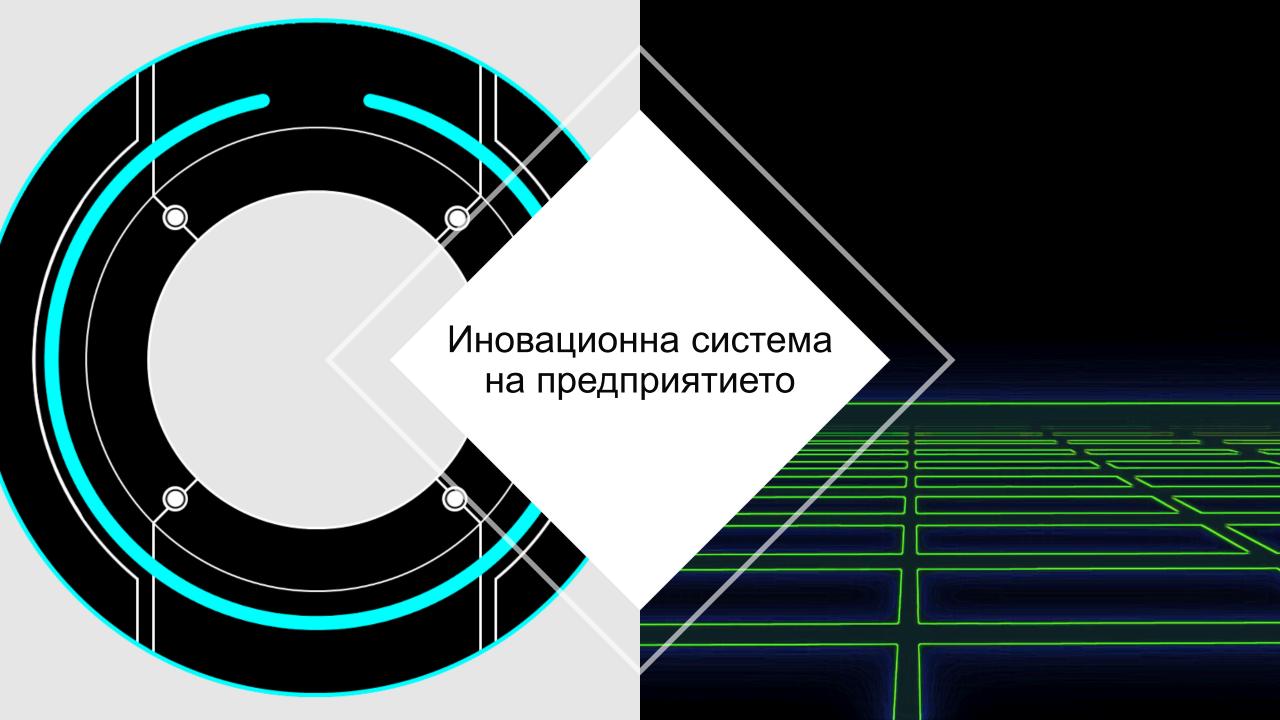
	• • •		
На входа	На изхода	Изследователи	Иновационна дейност
 Ресурси и разходи за НИРД: разходи за ФИ; разходи за ПИ; разходи за експериментални разработки; Финансиране; Персонал, зает с иновационна дейност: образователно равнище; 	 Резултати от НИРД; Технологичен баланс на плащания; Библиометрия: научни публикации; цитати; Патенти; Иновационно сътрудничество; Електронни мрежи за научноизследователска 	 Тенденции за развитие на изследователите; Възрастова структура; Разпределение по пол; Професионална квалификация; Мобилност; Привлекателност 	 Тенденции на развитие и на високотехнологичните отрасли и наукопоглъщаемите услуги за икономическия растеж и за пазара на труда; Международна търговия с технологии и с високотехнологични продукти; Цели, резултати, иновационното сътрудничество, източници на
- заетост в наукопоглъщаеми икономически дейности.	дейност.	на научната кариера.	информация и фактори, които затрудняват иновационната дейност.

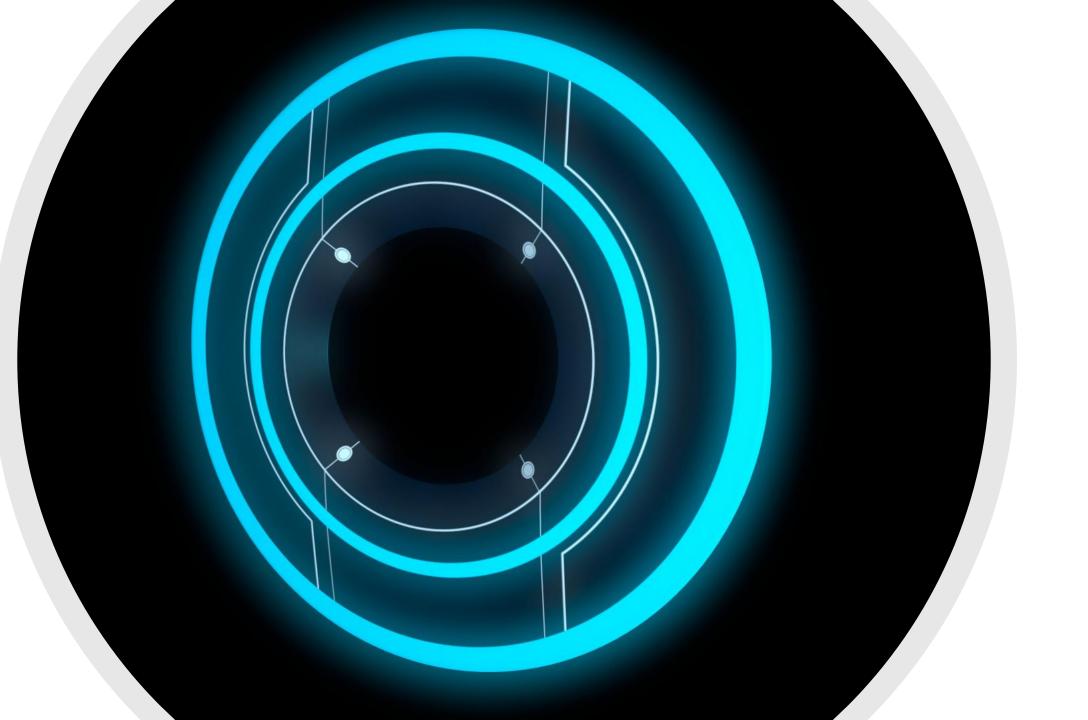
- 1) Системно разработване и реализиране на пазара на нови продукти, услуги и процеси;
- 2) Висок дял на НИРД за създаване на нови конкурентоспособни продукти и услуги;
- 3) Значително влияние на иновациите в оборота и печалбата на предприятието;
- 4) Висок дял на инвестиции за НИРД и на свързаното с нея обновяване на производството в общата инвестиционна политика на предприятието;
- 5) Значителен брой на научни и инженерно-технически сътрудници в общия брой на персонала в предприятието;
- 6) Високо ниво на риск на изпълняваните иновационни проекти.

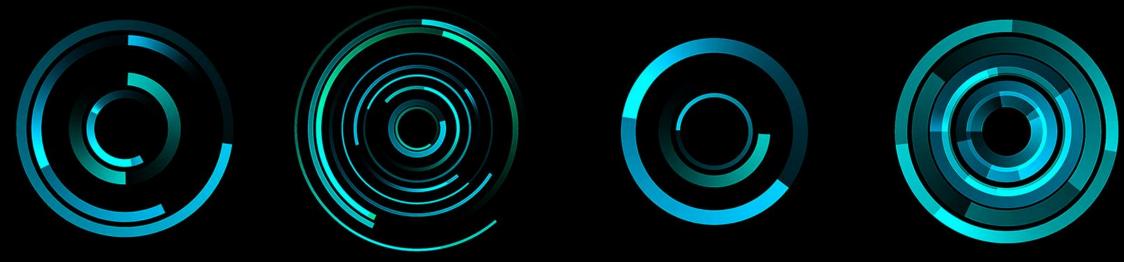

Фиг. 5. Компетентностен модел на иновативното предприятие

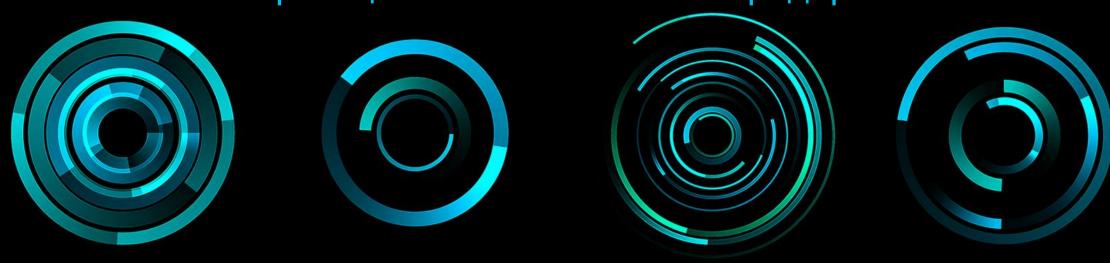

Компетентностен профил на иновативните предприятия

Класификация на иновативните предприятия

Класации за най-иновативно предприятие на годината **Forbes**

TOP 50

SECTORS

O1 SNAP

O2 MICROSOFT

O3 TESLA

04 BIG HIT ENTERTAINMENT

05 HACKERONE

06 WHITE CLAW

07 SHOPIFY

08 CANVA

09 ROBLOX

10 ZIPLINE

1	Apple (+2)	11	Tesla (-2)	21	Siemens (-5)	31	JD.com (new)	41	Toyota (-4)
2	Alphabet (-1)	12	Cisco (+5)	22	Target (return)	32	Volkswagen (+6)	42	Nestlé (return)
3	Amazon (-1)	13	Walmart (+29)	23	Philips (+6)	33	Bosch (new)	43	ABB (new)
4	Microsoft (+0)	14	Tencent (return)	24	Xiaomi (return)	34	Airbus (return)	44	3M (-5)
5	Samsung (+0)	15	HP (+29)	25	Oracle (return)	35	Salesforce (-2)	45	Unilever (–13)
6	Huawei (+42)	16	Nike (return)	26	Johnson & Johnson (–12)	36	JPMorgan Chase (–16)	46	FCA (new)
7	Alibaba (+16)	17	Netflix (-11)	27	SAP (+1)	37	Uber (return)	47	Novartis (new)
8	IBM (-1)	18	LG Electronics (+0)	28	Adidas (–18)	38	Bayer (-14)	48	Coca-Cola (return)
9	Sony (return)	19	Intel (return)	29	Hitachi (return)	39	Procter & Gamble (return)	49	Volvo (new)
10	Facebook (-2)	20	Dell (+21)	30	Costco (return)	40	Royal Dutch Shell (–10)	50	McDonald's (-29)

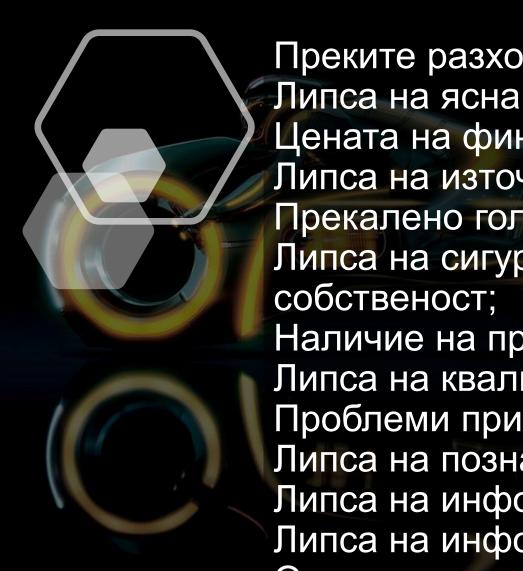
Source: BCG Global Innovation Survey.

Note: Returnees have appeared on the ranking before but not in the prior year. Values in parentheses show change in ranking from 2019.

Бариери пред иновациите

Преките разходи за иновации са прекалено високи; Липса на ясна държавна политика; Цената на финансирането е прекалено висока; Липса на източници на финансиране; Прекалено голям икономически риск; Липса на сигурна защита на интелектуалната Наличие на предприятия, доминиращи на пазара; Липса на квалифициран персонал; Проблеми при намирането на партньори; Липса на познания в сферата на иновациите; Липса на информация за технологиите; Липса на информация за пазарите; Организационни пречки в предприятието [5].

Вътрешни бариери

- Информационни;
- Кадрови;
- Организационни;
- Психологически;
- Финансови.

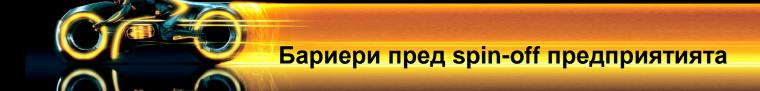
Външни бариери

- Национално законодателство и стандарти;
- Потребителски:
 - Културни;
 - Социални;
 - Психологически;
 - Лични.

Според размера на предприятието

- Големи предприятия;
- MCП.

- Недостатъчен капацитет за получаване на финансиране от организации за рискови инвестиции;
- Липса на финансиране за разработване на прототипи по експериментално доказани концепции;
- Брой на персонала, отговарящ за дефинирането, оценката и експлоатацията на интелектуалната собственост;
- Недостатъчно финансиране за провеждане на проучване и анализ на пазара;
- Недостатъчно финансиране за експертиза на юридическата чистота на интелектуалната собственост;
- Инициативи и възнаграждения за привличане на търговски мениджъри за spin-off предприятия;
- Недостатъчно финансиране за разработване на бизнес планове [5].

Използвана литература

- 1. Ганчев, П., 2013. Организационен мениджмънт. София: Софттрейд.
- 2. Димов, Д., 2017. Изследване и усъвършенстване на подходите за управление на трудовите постижения в иновативни организации – дисертация.
- з. Фондация Приложни изследвания и комуникации, 2007-2019. Иновации БГ. София.
- 4. Фондация Приложни изследвания и комуникации, 2004. Иновациите: Политика и практика. София
- 5. Фондация Приложни изследвания и комуникации, 2008. Иновациите: европейски, национални и регионални политики. София.
- 6. OECD, Eurostat, 2005. Oslo Manual. Guidelines for Collecting and Interpreting Innovation Data, 3rd Edition.
- OECD. Eurostat, 2019. Oslo Manual. Guidelines for Collecting, Reporting and Using Data on Innovation, 4th Edition.
- 8. Teece DJ, 2000. Managing Intellectual Capital: Organizational, Strategic, and Policy Dimensions. Oxford University Press: Oxford, U.K.
- 9. Zack, M. H., 1999. Developing a Knowledge Strategy. California Management Review vl. 41, No3 Spring.
- 10. https://ec.europa.eu/docsroom/documents/42981.
- 11. https://enterprise-europe-network.bg/portfolio/konkurs-inovativno-predpriyatie-na-godinata/.
- 12. https://www.bcg.com/publications/2020/most-innovative-companies/data-overview.
- 13. https://www.fastcompany.com/most-innovative-companies/2020.
- 14. https://www.nsi.bg/.
- 15. https://www.wipo.int/global_innovation_index/en/2020/.

